

Tekst/Foto: Håkon Bonafede

Vi Menn: Uke 48, 2005

MED KAJAKK PÅ ÆRFUGLJAKT: FUGL RULLE

Å skyte med hagle fra kajakk kan fort medføre ufrivillig bading. Til gjengjeld er det en helt spesiell naturopplevelse å jakte på ærfugl med eskimoenes gamle jaktfarkost. Skyfri himmel og rolig hav lover godt da vi setter ut fra brygga til familiehytta til Simen Havig-Gjelseth midt i sommerparadiset ved Portør på Sørlandskysten.

For et par måneder siden krydde det av båter og badegjester i området. Denne helgen midt i oktober er det store kolonier med lomvi, skarv og ikke minst ærfugl som har flyttet inn i skjærgårdsidyllen.

Allerede med brygga fremdeles innenfor synsvidde oppdager vi de første ærfuglene i kveldssolen. Den mørkebrune fjædrakten lager akkurat nok silhuett mot det mørkeblå vannet. Simen får los og padler i vei.

På dekket har han festet et avkappet plastrør som gjør tjeneste som improvisert haglefutteral. Rutinert drar han fram den rustflekkeede enkeltløperen, lader, og glir lydløst videre før han smeller av turens første skudd.

SKUDDFØLING I FJÆRA:

I motsetning til motoriserte båter, kan man jakte helt inn i fjæresteinene med loven i hånd så lenge man bruker kajakk. Simen Havig-Gjelseth balanserer og sikker mens Espen Gjøs og Geir Nordheim (t.h.) spent følger med.

Simen er den eneste rutinerte kajakkjegeren blant oss. Han har nettopp startet kurs for å lære bort kunsten, og vi fire deltakerne stimler rundt ham i kajakkene for å beundre resultatet av skuddet. En velvoksen ærfuglhunn flyter i vannet og lover godt for kveldsmåltidet.

Akkurat det med å håndtere skarpladd hagle i en såpass ustø farkost som en havkajakk gir sommerfugler i magen på de fleste av oss.

Fulltreffer

Selv får jeg sjansen til å prøve jaktteknikken mens det ennå så vidt er nok skytelys. Mot den lyse delen av kveldshimmelen skimter vi plutselig tre ærfugl på 100 meters hold.

Jeg padler jevnt og rolig i vei mot byttet og unngår brå bevegelser. På 30 meters hold lades dobbeltløperen med ett skudd. Jeg tør ikke lade begge løperne av frykt for vådeskudd dersom rekylen fra det første får kajakken til å tippe rundt.

Så er det bare å sige videre med nok styrefart for å bruke rorpedalene til å grovsikte med. Den midterste fuglen holder seg i ro mens jeg plasserer den ti grader til venstre for baugen. Perfekt! Etter prøveskytingen vet vi at rekylen ikke er noe problem så lenge den ikke kommer fra siden.

Det er opp til magefølelsen å bestemme når man skal skyte. Er holdet for langt, øker risikoen for skadeskyting, og kommer man for nær, dykker fuglen og forsvinner med en lynrask bevegelse.

Skuddet smeller på 15 meters hold. Vannspruten viser hvordan de grove haglene rekker å spre seg et par meter i lengderetningen med ærfuglen midt i nedslagsfeltet. Fulltreffer! Selv om det er uvant å skyte sittende, er det overraskende enkelt så lenge man tar seg tid til å sikte skikkelig. I forhold til rypejakt har man et hav av tid til å sikte.

Våt og glad

Ærfuglen er ikke spesielt sky. Likevel får den en fair sjanse til å klare seg da vi padler ut på de blå jaktmarkene neste morgen. For hver fugl vi treffer, er det gjerne 3-4 stykker som løper bortover vannflaten og flyr sin vei. Andre dykker før vi kommer på skuddhold og svømmer så langt under vannet at det ikke er mulig å se hvor de dukker opp.

STORFANGST:

Når man kan snike seg innpå byttet med kajakk, er mulighetene for treff gode. Simen Havig-Gjelseth har all grunn til å være fornøyd med dagens og kveldens fangst.

Et skuddsmell nærmere land tyder på at Kristian og Espen har kommet på skuddhold. Da vi kommer nærmere, ser vi at Kristian har fått sin første villandurret fast til dekkstroppene. Han gliser stolt mens han sitter klissvåt og øser vann ut av cockpiten.

– Den var ikke helt død, så jeg velte i forfjamselsen da jeg skulle få den om bord, forklarer han uten å klage på høsttemperaturen i vannet.

Det går ikke stort bedre da Geir øyner sin første store skuddsjanse. Han bommer på det første skuddet, men i iveren etter å treffe vrir han kroppen og følger fuglen bakover innen han brenner av skudd nummer to. Rekylen sender ham hodestups i vannet, men han har heldigvis sikret haglen med line til kajakken. En ekte eskimorulle får ham på rett kjøll, og sannelig traff han ikke med det andre skuddet.

Sjelden ser man noen så våt og fornøyd som ham da vi gjør strandhugg på en holme for å raste senere på dagen.

– Mongolsk skytestil, kommenterer han mens han tømmer vann ut av støvlene. – De satt jo baklengs på hesten når de skjøt.

Vi teller opp 18 fugl og føler glede over resultatet og ikke minst jaktoplevelsen. Hvem skulle trodd slikt var mulig midt i sommerparadiset på Sørlandet?

VÅT JAKT:

Kristian (t.h.) får hjelp av Espen med å støtte kajakken mens den blir lenset for vann. Kristian lente seg litt for langt ut da han skulle hente den halvdøde fuglen, og dermed var velten et faktum.

ÆRFUGLJAKT

Er kun tillatt i Østfold, Vestfold, Telemark, og Agder-fylkene i perioden 1.10.–30.11.

Med en bestand på rundt en halv million fugler, er den altså fredet i store deler av landet. Årsaken til dette er den tradisjonelle dunsankingen. Ederdun finner vi igjen i dynene våre.

Jakt fra motorisert farkost er ikke tillatt nærmere land enn 2 km. Det gjelder også holmer og skjær. Med kajak kan man derimot jakte helt inn til fjæresteinene. Farten (4-5 knop) og stillheten gjør kajakken perfekt for å komme innpå sjøfugl.

www.simenogsonner.no arrangerer landets eneste kurs i kajakkjakt.